

РЕШЕНИЕ

№ 8597

гр. София, 04.03.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 68 състав, в публично заседание на 25.02.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Вяра Русева

при участието на секретаря Елеонора М Стоянова, като разгледа дело номер **7202** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

С оглед задължителните указания на ВАС, дадени с определение № 11007 от 6.11.2025г по адм. д. 10722/ 2025г :

Производството е по реда на чл. 145 - чл. 178 от Административно Процесуалния Кодекс /АПК/ във връзка с чл.40 от ЗДОИ.

Образувано е по жалба на Фондация „ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА“ срещу мълчалив отказ на кмета на [община] бряг да се произнесе по заявление за достъп до обществена информация № 45-00-4 от 29.05.2025г.

Твърди, че търсената информация попада в приложното поле на ЗДОИ, по който е недопустимо постановяването на мълчалив отказ, а следва да се издаде мотивирано писмено решение от задължения субект. Съображения за незаконосъобразност излага в жалбата. Моли отказа да бъде отменен и преписката изпратена на ответника с указания за надлежно и законосъобразно произнасяне по заявлението.Претендира разности.

Ответникът- Кмет на [община] бряг не взема становище по жалбата.

Софийска градска прокуратура, редовно призована, не изпраща представител и не изразява становище по жалбата.

Административен съд София-град, като обсъди релевираните с жалбата доводи и прецени събраните по делото доказателства по реда на чл.235 ал.2 ГПК във вр.чл.144 АПК, намира за установено следното от фактическа и правна страна:

Фондация „ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА“ е подал по електронен път заявление за

достъп до обществена информация на 29.05.2025г. до кмета [община] бряг. Заявлението съдържа искане за предоставяне достъп до обществена информация в 5 точки:

1. Колко са лицата, които стопанисват търговски обекти и туристически обекти по чл. 3, ал. 2 от Закона за туризма (ЗТ) и са предоставили на кмета на общината доказателства за отстъпените им права за публично изпълнение по смисъла на чл. 18, ал. 2, т. 3 от Закона за авторското право и сродните му права (ЗАПСП) в периода 01.01.2020 г. - 31.12.2024 година?
2. Колко на брой и в какъв размер са санкциите, наложени след установени нарушения чл. 98в1 от ЗАПСП в периода 01.01.2020 г. - 31.12.2024 година?
3. Колко са длъжностните лица, определени да контролират спазването на чл. 98в1 от ЗАПСП към 31.12.2024 година?
4. Колко проверки са извършени във връзка с извършването на контрола по смисъла на чл. 98в1 от ЗАПСП за периода 01.01.2020 г. - 31.12.2024 година?
5. Постъпили ли са искания за съдействие от длъжностни лица, определени със заповед на министъра на културата при или по повод проверки в периода 01.01.2020 г. - 31.12.2024 г. (чл. 98, ал. 2, т. 8 от ЗАПСП) и съответно колко на брой?

В уведомление с изх. № 45-00-4-(1) от 10.06.2025 г. от кмета на [община] бряг, адресирано до жалбоподателя, се твърди, че на основание чл. 3, ал. 1 и чл. 33 от ЗДОИ [община] бряг не разполага с исканата в заявлението информация. Уведомлението по чл. 33 от ЗДОИ, според константната съдебна практика не е индивидуален административен акт и не подлежи на самостоятелен съдебен контрол, не изключва в случая формирането на мълчалив отказ.

На основание чл. 28, ал. 1 от ЗДОИ, заявленията за предоставяне на достъп до обществена информация се разглеждат във възможно най-кратък срок, но не по-късно от 14 дни след датата на регистриране. По заявлението от 29.05.2025г, срокът за произнасяне е бил до 12.06.2025г. вкл. До посочената дата, и към настоящият момент няма произнасяне на компетентния административен орган по заявлението от 29.05.2025г, поради което е налице формиран мълчалив отказ. На 25.06.2025г., в едномесечния срок по чл. 149, ал. 2 от АПК /в релевантната редакция/ е депозирана жалбата срещу мълчаливия отказ.

Жалбата е подадена от лице с надлежна процесуална легитимация, в предвидения срок за обжалване и срещу мълчалив отказ – акт, който подлежи на обжалване, подадена е пред надлежен съд, поради което е процесуално допустима.

Безспорно [община] бряг е орган на местното самоуправление и като такъв безспорно е задължен субект по смисъла на чл. 3, ал. 1 от ЗДОИ. В цитираната разпоредба е регламентирано изрично задължението на държавните и общински органи да осигурят достъп до обществена информация, която се създава или се съхранява от тях. Насрещно на това задължение е правото на гражданите да изискат информация от държавен орган или учреждение по въпроси, които представляват за тях законен интерес, освен ако информацията не е държавна или друга защитена от закона тайна или не засяга чужди права /чл. 41 от Конституцията на Република България/. Осъществяването на това право не може да бъде насочено срещу правата и доброто име на другите граждани, както и срещу националната сигурност, обществения ред, народното здраве и морала.

Съгласно Решение № 7 от 4 април 1996г. по к.д. № 1 от 1996г.: „правото да се търси, получава и разпространява информация по чл. 41, ал. 1 от Конституцията принадлежи на всеки - физически и юридически лица, и защитава както интереса на личността, така и интереса на обществото да бъдат информирани. То се отнася и за печата, и за другите средства за масова информация. От друга страна, чл. 41, ал. 2 от Конституцията гарантира на гражданите достъп до информация от държавен орган или учреждение по въпроси, които представляват за тях законен

интерес. /.../ Правото да се търси и получава информация по чл. 41, ал. 1 от Конституцията обхваща задължението на държавните органи да осигуряват достъп до общественозначима информация. Съдържанието на това задължение подлежи на определяне по законодателен път. То включва задължение на държавните органи да публикуват официална информация, както и задължение да се осигурява достъп до източници на информация. Неговото ограничаване на основанията, посочени в изр. 2, изисква установяване по законодателен път на обстоятелствата, които се отнасят до съображения за национална сигурност или защита на обществения ред. Това се отнася и до основанията, на които може да бъде отказвана информация на гражданите от страна на държавни органи или учреждения съгласно чл. 41, ал. 2 от Конституцията. Правото, установено в тази разпоредба е лично. То се свързва с обоснован законен интерес на гражданите, а ограничаването му - със създаването на законова регламентация на хипотезите, в които информацията съставлява държавна тайна или друга тайна, за която съществуват предвидени от закона основания за опазването ѝ“.

Съгласно чл. 2, ал. 1 от ЗДОИ обществена информация е всяка информация, свързана с обществения живот в Република България и даваща възможност на гражданите да си съставят собствено мнение относно дейността на задължените по закона субекти. В случая потърсената и отказана информация има характер на обществена такава, тъй като е свързана с обществения живот в страната. Предвид нормативната уредба в ЗАПСП задълженият субект следва да разполага с търсената информация. Тази обществена информация може да бъде обективизирана върху хартиен, електронен или друг носител /като звукозапис или видеозапис; чл. 2, ал. 2 във връзка с § 1, т. 1 от ДР на ЗДОИ/, т.е. носители, съхранени, получавани или създадени от организация от обществения сектор /задължените по ЗДОИ субекти – чл. 3, ал. 4 от с.з./. С оглед търсената от Фондация „Върховенство на закона“ информация се установява, че тя е и служебна - която се събира, създава и съхранява във връзка с официалната информация, както и по повод дейността на органите и на техните администрации /чл. 11 във връзка с чл. 9, ал. 1 от ЗДОИ/. Допустимо е предоставянето на информация под формата на писмена справка, когато в същата са систематизирани конкретни данни, налични за определения период в администрацията на ответника.

Достъпът до служебна обществена информация е свободен и може да бъде ограничен в изрично изброените в чл. 13, ал. 2 от ЗДОИ хипотези.

Правопораждащ факт за задължителното произнасяне по реда на чл. 28 от ЗДОИ на Кмета на [община] бряг е характера на исканата информация. Ако исканата от заявителя информация е обществена по своя характер, органът е длъжен да се произнесе по направеното искане, като предостави или откаже предоставянето на исканата информация с оглед на ограниченията по чл. 37, ал. 1 ЗДОИ. Ако исканата информация не е обществена по своя характер, за сезирания орган няма да е налице задължение за произнасяне, тъй като компетентността му не би имала обект, по отношение на който да бъде упражнена. Характера на исканата информация и реда, по който следва да се предостави, са обстоятелства, които следва да бъдат съобразени от административния орган при преценка на основателността на искането, като в случай, че органът установи, че информацията не е обществена или редът по ЗДОИ е неприложим, следва да изложи мотиви в тази насока. Според правилото на чл. 38 от ЗДОИ задълженият субект е длъжен изрично да се произнесе в законоустановения срок по подаденото пред него заявление за достъп до обществена информация, с акт в който, при хипотезата на отказ, мотивирано да посочи кои са фактическите и правни основания, поради които не е възможно предоставяне на достъп до търсената информация.

При анализ на приетите по делото писмени доказателства, съдът приема, че ответникът

е нарушил приложимия материален закон- чл.28, ал.2 ЗДОИ като не се е произнесъл писмено по подаденото заявление за достъп до обществена информация. Тази разпоредба задължава органите или изрично определените от тях лица да се произнесат с решение за предоставяне или за отказ от предоставяне на достъп до исканата обществена информация и да уведомят писмено заявителя за своето решение.

С оглед характера на обществените отношения, които урежда приложимия материален закон /предмета и целта на закона/ и при изричната разпоредба на чл. 28, ал.2, чл. 34 , чл.38 и чл.39 ЗДОИ за формата и съдържанието на решението, както и за връчването му, е налице императивна законова разпоредба, която изисква и задължава субектите по чл.3 от закона да се произнесат писмено по заявленията за предоставяне на достъп до обществена информация. При направено искане за достъп до информация задълженият субект е длъжен да разгледа подаденото заявление, извършвайки поредица от действия, регламентирани в разпоредбите на чл. 28 – чл. 33 вкл. от ЗДОИ, вследствие на които да прецени исканата информация дали е такава по определението на закона или не, налице ли са законови ограничения за достъп до исканата информация и в зависимост от това да уважи искането в пълен или ограничен обем, или да постанови мотивиран отказ. Това правило е приложимо и в случаите, когато задълженият субект прецени, че търсената информация не може да бъде получена на основание ЗДОИ. Единствената призната от специалния закон възможност за процедиране е да се постанови решение за предоставяне или за отказ за предоставяне на достъп до поисканата информация, за което да бъде уведомен заявителя. Правната конструкция по чл.58, ал.1 от АПК, уреждаща необорима презумпция, че сезираният орган не е съгласен /налице е формиран отказ/ и фикция за произнасяне /годен за обжалване акт/, е установена в защита на заявителя като му предоставя възможност да се защитава срещу бездействието на сезирания орган. След като специалният закон /ЗДОИ/ изисква изрично произнасяне на задължения субект, то неговото мълчание винаги се явява незаконосъобразен отказ в хипотезата на чл.58, ал.1 АПК. Доколкото в производство по ЗДОИ законодателят изрично е изключил възможността за мълчалив отказ по подадено заявление за достъп до обществена информация, тази недопустимост обуславя извод, че оспореният мълчалив отказ да предостави информация по подадено заявление от 29.05.2025г подлежи на отмяна само на това основание. Безспорно установено в случая е, че ответникът е задължен да се произнесе по постъпилото искане, доколкото същият е компетентен и исканата информация има качеството на обществена по смисъла на чл. 2, ал. 1 от ЗДОИ. Въпреки това липсва съответно на закона произнасяне, поради което обжалвания мълчалив отказ се явява незаконосъобразен.

Мълчалив отказ по ЗДОИ е недопустим. За ответника в качеството му на задължен субект по чл. 3, ал. 1 от ЗДОИ е възникнало задължението да разгледа подаденото от жалбоподателя заявление за достъп до обществена информация, и да се произнесе по поставените въпроси по начина и в сроковете, регламентирани в закона, като съгласно разпоредбата на чл. 38 от ЗДОИ, административният орган и в случай на отказ е следвало да издаде мотивирано писмено решение за това. Разпоредбата на чл. 28, ал. 2 от ЗДОИ задължава органите или изрично определените от тях лица да се произнесат с решение за предоставяне или за отказ от предоставяне на достъп до исканата обществена информация и да уведомят писмено заявителя за своето решение.

По изложените по-горе съображения съдът намира, че оспорения в настоящото производство мълчалив отказ е незаконосъобразен поради противоречие с разпоредбата на чл. 38 от ЗДОИ. Отказът следва да бъде отменен, а административната преписка да бъде върната на задължения субект за произнасяне. При новото произнасяне актът следва да бъде постановен от

компетентния за това орган по чл. 3 ЗДОИ във връзка с чл. 28, ал. 2 от ЗДОИ, в предвидената писмена форма - решение, което да съдържа посочените в чл. 34, съответно чл. 38 от ЗДОИ реквизити, и при спазване на предвидената в Глава трета на ЗДОИ процедура за предоставяне на достъп до обществена информация.

Относно разноските:

При този изход на спора, съевременно заявеното искане на жалбоподателя за присъждане на разноски е основателно и следва да бъде уважено-чл.143, ал.1 АПК, като се присъдят разноски в размер на 5, 11 евро заплатена държавна такса и 511,29 евро заплатено адвокатско възнаграждение съгласно договор за правна защита и съдействие от 16.06.2025г и представен в с.з. списък на разноски- общо 516, 40 евро. Не следва да се присъжда заплатено възнаграждение за защита пред ВАС по частната жалба и държавна такса по частната жалба, тъй като такива не са поискани пред настоящата съдебна инстанция до приключване на устните състезания и не фигурират в представения списък с разноски.

Мотивиран от горното и на основание чл. 172, ал. 2, чл. 173, ал. 2 и чл. 174 от АПК,
съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ мълчалив отказ на кмета на [община] бряг да се произнесе по заявление за достъп до обществена информация № 45-00-4 от 29.05.2025г. на Фондация „Върховенство на закона“.

ИЗПРАЩА делото като преписка на Кмета на [община] бряг за произнасяне по заявлението в четиринадесет дневен срок от влизане на настоящото решение в сила съобразно мотивите, при спазване на задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона.

ОСЪЖДА [община] бряг да заплати на Фондация „ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА“ сумата в размер на 516,40 евро разноски по делото.

РЕШЕНИЕТО е окончателно и не подлежи на обжалване.

Съдия: